

תוכנית הקורס ורשימת קריאה לקורס

סמסטר 2 שנה 2024

בית ספר: בית ספר לאודר לממשל, דיפלומטיה ואסטרטגיה B.A.

גלובליזציה, משפט וממשל

מרצים/ות:

ד"ר שביט מטיאס smatias@runi.ac.il

מספר הקורס:	סוג הקורס:	שעות שבועיות:	נקודות זכות:
2669	סמינריון	3	3
דרישות הקורס:	קוד קבוצה:	שפת לימוד:	
עבודה מסכמת	242266900	עברית	

תנאי קדם

במידה ולמדת את אחד מהקורסים הרשומים מטה, בעלי תוכן זהה, לא תוכל להירשם לקורס גלובליזציה, משפט וממשל (2669):

4356 - גלובליזציה, ממשל ומשפט
4373 - גלובליזציה משפט ממשל ובטחון

נושאי הקורס

1. מגמות ושחקנים בעולם הגלובלי
2. לחימה בעידן הגלובלי
3. גלובליזציה, סייבר וביטחון בעידן הגלובלי
4. גלובליזציה והסכמי אברהם

מטרות הקורס

סמינר זה יתמקד בממשק בין גלובליזציה, ממשל ומשפט. מאפייני הגלובליזציה, ביניהם התלות הכלכלית בין מדינות, הגלובליזציה של המלחמה, הנגישות והמהירות התחבורתית חסרת התקדים, ההגירה ותנועת אוכלוסיות בין מדינות, ההתפתחויות הטכנולוגיות והבינה המלאכותית, התפתחות עולם הסייבר, העלייה בזמינות, במסכנות ובטווחים של כלי נשק, לרבות בידי ארגוני טרור, הפצת מגיפות, נגישות למידע והקלות ביצירת קשרים חוצי-גבולות לרבות דרך רשתות חברתיות – הביאו עמם אתגרים ומורכבויות חדשות בכל תחומי החיים, לרבות בתחומי הביטחון האישי והביטחון הלאומי.

מדינות, חברות ופרטים צריכים להתמודד בכל תחום כמעט, גם בהשפעות של הזירה הגלובלית ולהיות שחקנים בה.

התפתחויות אלה השפיעו גם על הצורך בשינוי מדיניות, חקיקה, שיתופי פעולה בינלאומיים, רגולציה וחקיקה בינלאומית כמעט בכל תחומי החיים. נדרשות גם התאמות בתהליכי קבלת ההחלטות במדינות, ופיתוח מיומנויות חדשות בקרב מקבלי ההחלטות, יעצים בתחומים השונים ומומחים נוספים. הכלים להתמודדות עם נושאים אלה, לרבות משפטיים, שהיו מקובלים במאה ה-20, אינם נותנים בהכרח מענה מספק לאתגרים שמציבות ההתפתחויות של המאה ה-21.

במסגרת הסמינר יוצגו היבטים מרכזיים של תהליכי גלובליזציה והקשר שלהם לאתגרים ולהזדמנויות. נתייחס לשחקנים שונים בנוסף למדינות, חלקם עם כוח הולך וגובר (ארגוני טרור, ארגוני פשיעה ולהבדיל – ארב"לים וחברות רב לאומיות), משפט בינלאומי וטריבונלים בינלאומיים על היבטיהם השונים, הסדרים בינלאומיים והתמודדות לאומית.

במסגרת הסמינר יוצג מספר תחומים על ידי הרצאות, כאשר בעקבותיהן יערכו דיונים במסגרת כיתתית בנושאים אלה, אשר יהוו דוגמה וכלים לסטודנטים לקראת המחקר שיבצעו בתחומים הנרחבים הקשורים לגלובליזציה. שאר הקורס יוקדש לפרטים של הסטודנטים בתחומים עליהם יכתבו את העבודה ודיונים כיתתיים עליהם.

מבנה ציון הקורס

פרט - 30%, עבודה - 70%

שעות קבלת מרצה

בתיאום מראש

שעות קבלת מתרגל

בתיאום מראש

פרטי עוזר הוראה

שי זבדי - shay.zavdi@gmail.com

1. מגמות ושחקנים בעולם הגלובלי

- Wright, R. (2023). **The Five Global Dangers from the Gaza War.** *Wilson Center*. Retrieved from: <https://www.wilsoncenter.org/article/five-global-dangers-gaza-war>
 - Uysal, S. (2023). **After Gaza, Recalibrated Prospects for a Geopolitical Europe.** *The Washington Institute for Near East Policy*. Retrieved from: <https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/after-gaza-recalibrated-prospects-geopolitical-europe>
 - Lipkind, S. (2024). **Fickle Friends: Sino-Israeli Ties Buckle Amid War with Hamas.** *Council on Foreign Relations*. Retrieved from: <https://www.cfr.org/blog/fickle-friends-sino-israeli-ties-buckle-amid-war-hamas>
 - Reed, S. (2024). **Damage to Cables Under Red Sea Highlights Mideast Conflict's Broader Threat.** *New York Times*. Retrieved from: <https://www.nytimes.com/2024/03/05/business/red-sea-middle-east-conflict.html?smid=nytcore-ios-share&referringSource=articleShare>
 - Kissinger, H., Schmidt, E., Huttenlocher, D. (2023). **ChatGPT Heralds an Intellectual Revolution.** *Wall Street Journal*. Retrieved from: <https://www.wsj.com/articles/chatgpt-heralds-an-intellectual-revolution-enlightenment-artificial-intelligence-homo-technicus-technology-cognition-morality-philosophy-774331c6>
-
- דקל, ת. (2024). **עדכן אסטרטגי: חמאס והמשחק הגדול החדש.** המכון למחקרי ביטחון לאומי. נדלה מתוך: https://www.inss.org.il/he/strategic_assessment/hamas-new-game
 - גלבו, א. (2024). **שינויים במערכים הצבאיים של ארצות הברית והשלכותיהם על מלחמות באיזור.** מכון ירושלים לאסטרטגיה ולביטחון. נדלה מתוך: <https://jiss.org.il/he/gilboa-us-military-formation-changes>
 - שורש, ד. (2018). **אסטרטגיה בעידן הבינה המלאכותית - תהליך תכנון אסטרטגי למגמות טכנולוגיות משבשות.** בין הקטבים 18. ישראל: מרכז דדו. נדלה מתוך: <https://bit.ly/3FcJBDO> - זמין גם כפודקאסט
 - ענתבי, ל. (2020). **בינה מלאכותית וביטחון לאומי בישראל.** מזכר 205. תל אביב, ישראל: המכון למחקרי ביטחון לאומי. נדלה מתוך: <https://www.inss.org.il/he/publication/artificial-intelligence-and-national-security>
-
- Baylis, John, Steve Smith and Patricia Owens, **The Globalization of World Politics,** Oxford University Press (2020). (hereinafter: "**The Globalization of world politics**").
 - Chapter 1 - Globalization and Global Politics, pp. 16-29;

- Chapter 19 – International Law pp. 303–318;
- Chapter 20 – International Organizations in Global Politics, pp. 319–333;
- Chapter 22 – NGOs in world politics, pp. 349–364.

- סיבל, ר. (2016). **פרק 6: ארגונים בינלאומיים**. בתוך: משפט בינלאומי (עורכים: סיבל, ר' ורונן, י', מהדורה שלישית), עמ' 107–128.

- מטיאס, ש. ואקרמן, ה. (2016). **פרק 27: הסכמי סחר בינלאומיים ומנגנוני יישוב סכסוכים**. בתוך: משפט בינלאומי (עורכים: סיבל, ר' ורונן, י', מהדורה שלישית), עמ' 675–712.

- Berger, A., Cooper, A. **After one decade of G20 summitry: What future of global club governance in turbulent times?** *German Development Institute* (January 23rd, 2020) <https://blogs.die-gdi.de/2020/01/23/after-one-decade-of-g20-summitry-what-future-of-global-club-governance-in-turbulent-times/>
- United States Department of Homeland Security, **Homeland Threat Assessment** (February 2022) <https://www.hsdl.org/c/view?docid=864999>
- Valentina Pop, Sha Hua and Daniel Michaels, **From Lightbulbs to 5G, China Battles West for Control of Vital Technology Standards**, *The Wall Street Journal* (February 8, 2021) https://www.wsj.com/articles/from-lightbulbs-to-5g-china-battles-west-for-control-of-vital-technology-standards-11612722698?st=lmegq7gu2frswj3&reflink=article_email_share
- Sorcha MacLeod, **Private Security, Human Rights, and Covid-19**, *Ejil:Talk* (July 2, 2020) <https://www.ejiltalk.org/private-security-human-rights-and-covid-19/>
- Marc Levinson, **We've entered into a new era of globalization – no matter what Joe Biden does**, *The Washington Post* (December 4, 2020) <https://www.washingtonpost.com/outlook/2021/01/07/weve-entered-into-new-era-globalization-no-matter-what-joe-biden-does/>
- World Economic Forum, **Global Risk Report 2023**, https://www3.weforum.org/docs/WEF_Global_Risks_Report_2023.pdf
- Matias, S. (2019). **Chapter 4: Countries Should Cooperate to Counter Cyberterrorism**. In: Wiener, G. (2019). *Cyberterrorism and Ransomware Attacks*. Also retrieved from: <https://www.hoover.org/research/combating-cyberattacks-age-globalization>
- סטפק, צ. (2021). **למרות הכל, הגלובליזציה תנצח**. *The Marker*. נדלה מתוך: <https://www.themarker.com/opinion/1.8731725>

- ערוך, ע. (2022). **מה הקשר בין גז טבעי למתיחות באוקראינה?**. המכון למחקרי ביטחון לאומי. נדלה מתוך: https://www.inss.org.il/he/social_media/%d7%9e%d7%94-%d7%94%d7%a7%d7%a9%d7%a8-%d7%91%d7%99%d7%9f-%d7%92%d7%96-%d7%98%d7%91%d7%a2%d7%99-%d7%9c%d7%9e%d7%aa%d7%99%d7%97%d7%95%d7%aa-%d7%91%d7%90%d7%95%d7%a7%d7%a8%d7%90%d7%99%d7%a0%d7%94

2. לחימה בעידן גלובלי

- בן-ארי, ר. **פרק 15: דיני שימוש בכוח**. בתוך: משפט בינלאומי (עורכים: סיבל, ר' ורון, י', מהדורה שלישית), עמ' 333-352.
- מוזריק אבן-חן, ה. **פרק 16: דיני מלחמה**. בתוך: משפט בינלאומי (עורכים: סיבל, ר' ורון, י', מהדורה שלישית), עמ' 353-382.
- נוימן, ג. (2021). **מרוץ החימוש בחלל ממריא – ומציב אתגרים מורכבים למשפט הבין-לאומי**. הזירה. נדלה מתוך: <https://www.arenajournal.org.il/single-post/neuman-space-law>
- מנדלבלית, א., לימון, ג. (2020). **"במשפט תעשה לך מלחמה" – ועדת השופט יעקב טירקל לבדיקת אירועי המשפט ו"לוחמת משפט"**. ספר טירקל – פרקי הגות, עיון ומשפט (עורכים: ברק, א', יפת, כ' ק', רובינשטיין, א')

- Schmitt, M. N., (2007). **Asymmetrical Warfare and International Humanitarian Law**. *Air Force Law Review*, Vol. 62, No. 1. Retrieved from: https://papers.ssrn.com/sol3/Delivery.cfm/SSRN_ID1600629_code1411821.pdf?abstractid=1600629&mirid=1
- Cullen, P., Juola, C., Karagiannis, G., Kivisoo, K., Normak, M., Racz, A., Schmid, J., Schroefl, M. (2021). **The landscape of Hybrid Threats: A Conceptual Model (Public Version)**. *European Union*. Retrieved from: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC12330>
- NATO. (2021). **NATO's response to hybrid threats**. Retrieved from: https://www.nato.int/cps/en/natohq/topics_156338.htm

3. גלובליזציה, סייבר וביטחון בעידן הגלובלי

- Sabbah, C. (2018). **Pressing Pause: A New Approach for International Cybersecurity Norm Development**. CyCon X: Maximising Effects, 10th International Conference on Cyber Conflict. NATO, Tallinn.
- Schöndorf, R. (2020). **Israel's perspective on Key Legal and Practical Issues Concerning the Application of International Law to Cyber**

Operations. Ejil:Talk. Retrieved from: <https://www.ejiltalk.org/israels-perspective-on-key-legal-and-practical-issues-concerning-the-application-of-international-law-to-cyber-operations/>

- DeSombre, W., Gjesvik, L. and Willers, J. O., (2021). **Surveillance Technology at the Fair: Proliferation of Cyber Capabilities in International Arms Markets.** Atlantic Council. Retrieved from: <https://www.atlanticcouncil.org/in-depth-research-reports/issue-brief/surveillance-technology-at-the-fair/>
- US Chamber of Commerce. (2022). **Ukraine Cyberattacks: What Businesses Need to Know.** Retrieved from: <https://www.uschamber.com/security/cybersecurity/ukraine-cyberattacks-what-businesses-need-to-know>

4. גלובליזציה והסכמי אברהם

מסמכים מקוריים

- **The Abraham Accords** – <https://www.state.gov/the-abraham-accords/>
- Israeli MFA. (2020). **Israel and Bahrain Sign Memorandums of Understanding.** Retrieved from: <https://mfa.gov.il/MFA/PressRoom/2020/Pages/Israel-and-Bahrain-sign-Memorandums-of-Understanding-18-October-2020.aspx>
- **Joint Declaration – Israel and Morocco.** (2020). Retrieved from: <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2021/01/Joint-Declaration-US-Morocco-Israel.pdf>

- הודעת מזכיר ממשלת ישראל, 25 באוקטובר 2020. נדלה מתוך: https://www.gov.il/he/departments/publications/reports/gov_mes251020
- אמנת כפל מס – ישראל-איחוד האמירויות. (2021). נדלה מתוך: https://www.gov.il/BlobFolder/dynamiccollectorresultitem/uae_dtpa/he/international_agreements_uae_dtpa-heb.pdf

דוחות מעקב

- Lynfield, B. (2022). **Israel's Rewarding Road to Normalization.** *Foreign Policy.* Retrieved from: <https://foreignpolicy.com/2022/01/31/israel->

abraham-accords-normalization-middle-east/

- Abraham Accords Peace Institute. (2023). **Abraham Accords Progress Report**. Retrieved from: <https://cdn.nucleusfiles.com/aapi/Annual-Report-2022.pdf>

- פיין-גרוסמן, ש. (2021). **שנה להסכמי אברהם: עת לחשבון נפש**. גלובס. נדלה מתוך: <https://www.globes.co.il/news/article.aspx?did=1001384765>
- גוז'נסקי, י., פוייר, ש. (2021). **הסכמי אברהם: הישגים, אתגרים והמלצות לממשלה**. המכון למחקרי ביטחון לאומי. נדלה מתוך: <https://www.inss.org.il/he/publication/abraham-accords-one-year-insights>

הפוטנציאל

- Lutes, S, Kram, J. (2020). **The Business Impact of the Abraham Accords**. US Chamber of Commerce. Retrieved from: <https://www.uschamber.com/international/the-business-impact-of-the-abraham-accords>
- Start-Up Nation Central. (2020). **The Abraham Accords**. Retrieved from: https://startupnationcentral.org/the-abraham-accords/?utm_campaign=Oktopost-UAE-IL+2022&utm_content=Oktopost-linkedin&utm_medium=social&utm_source=linkedin

- זגה, מ. (2020). **הפוטנציאל האמיתי לשיתוף פעולה בין ישראל ואיחוד האמירויות**.

מכון מתווים. נדלה מתוך: <https://mitvim.org.il/>

publication/%d7%94%d7%a4%d7%95%d7%98%d7%a0%d7%a6%d7%99%d7%90%d7%9c-

%d7%a9%d7%99%d7%aa%d7%95%d7%a3-%d7%a4%d7%a2%d7%95%d7%9c%d7%94-%d7%91%d7%99%d7%9f-

/%d7%99%d7%a9%d7%a8